

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

*Матеріали XVIII-ої Міжнародної науково-практичної
конференції (07 лютого 2022 р., м.Тарту,
(Естонія), дистанційно)*

2022 р.

Міжнародний економічний інститут (Есеніце, Чехія)
Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Казахський національний університету імені аль-Фарабі (Казахстан)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління» (Київ, Україна)
Громадська організація «Асоціація науковців України» (Київ, Україна)
Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

*Матеріали XVIII-ої Міжнародної науково-практичної конференції
(07 лютого 2022 р., м. Тарту (Естонія), дистанційно)*

2022 р.

International Economic Institute s.r.o. (Jesenice, Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
**Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in
Public Administration" (Kyiv, Ukraine)**
**Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine"
(Kyiv, Ukraine)**
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF MODERNIZATION OF SCIENCE: STATUS, PROBLEMS, DEVELOPMENT TRENDS

*Materials of the 18th International Scientific and Practical Conference
(February 7, 2022, Tartu (Estonia), remotely)*

2022

УДК 001.3-048.35:0/9](06)
С91

Схвалено до друку Президією Громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення № 1/2-22 від 02.02.2022)

Матеріали конференцій індексуються у міжнародній пошуковій системі Google Scholar

Організаційний комітет конференції:

І.В. Жукова - канд. н. держ. упр., доц.; *Є.О. Романенко* - д-р держ. упр., проф., Заслужений юрист України; *О.М. Непомнячий* - д-р держ. упр., проф., Заслужений будівельник України; *Володимир Бачишин* - доцент кафедри економіки (Братислава, Словаччина); *Петер Ошват* - доцент юридичного факультету (Братислава, Словаччина); *Л.С. Ахметова* - доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО (Казахстан); *О.І. Дачій* - д-р економ. н., проф., Заслужений працівник освіти України; *В.Л. Федоренко* - д-р юр. н., проф., Заслужений юрист України; *О.М. Макаренко* - д-р мед. н.; *Маркета Павлова* - директор Міжнародного економічного інституту (Прага, Чехія); *Юрій Кійков* - доктор інформатики, доктор технічних наук у галузі розвитку освіти (Теплице, Чехія); *Бадрі Гечбаія* - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Багумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія).

Секретар: А.С. Ковальчук - здобувач ступеня доктора філософії (PhD).

Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ; Тарту, 07 лютого 2022 р. / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Тарту: ГО «ВАДНД», 2022. 493.

У матеріалах XVIII-ї Міжнародної науково-практичної конференції висвітлені: проблемні аспекти комунікативної взаємодії громадянського суспільства та публічної влади; питання визначення основних аспектів з якісного поліпшення процесу надання адміністративних послуг у нашій країні; дослідження ефективності проведення семінарського заняття, що залежить від методичної тактики дій викладача; перспективні напрями формування та розвитку міжнародного гуманітарного права; особливості дослідження рівня та структури професійної захворюваності у працівників сучасного гірничо-металургійного комплексу тощо.

Матеріали будуть цікаві науковцям, громадсько-політичним діячам, студентам, а, також, усім, хто цікавиться розвитком української держави і світовим досвідом реалізації інноваційних процесів.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

© автори, 2022

© Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління», 2022

© Громадська організація «Асоціація науковців України», 2022

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ, САМОВРЯДУВАННЯ І ДЕРЖАВНА СЛУЖБА

Луцький М.Г., Романенко Є.О., Мірошніченко О.В., Колишко Р.А. <i>НАВЧАННЯ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА САМООСВІТА ВИЗНАВАТИМУТЬСЯ ДЕРЖАВОЮ</i>	20
Kachan Ya.V. <i>PUBLIC SERVANTS' PROFESSIONALIZATION IN TERMS OF STATE FORMATION</i>	28
Mochkov O.B. <i>EXPERIENCE OF PARTICIPATION OF LOCAL SELF- GOVERNMENT BODIES OF POLAND IN TRAINING OF MILITARY SERVANTS FOR TERRITORIAL DEFENSE FORCES</i>	33
Артеменко А.І. <i>ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ДЕМОКРАТИЧНИХ СУСПІЛЬСТВАХ</i>	37
Бондар В.Т. <i>НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ТАЛІННСЬКІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ОБСЕ</i>	39
Гайдай О.Д., Федоренко В.Л., Шутович В.В. <i>МЕТОД, МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК, ЯК ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ</i>	45

- Гончарук Н.Т., Чередниченко А.А.** 56
*ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ
НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА*
- Григор'єва Л.М.** 60
*КОНКУРС УПРАВЛІНСЬКИХ НОВАЦІЙ «КРАЦІ
ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»:
ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКА ІНІЦІАТИВА В УКРАЇНІ*
- Дегтяр А.О., Тесаловський О.Б.** 66
*СУБ'ЄКТНО-ОБ'ЄКТНІ ПРОЯВИ ЗВ'ЯЗКІВ 3
ГРОМАДСЬКІСТЮ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ*
- Кононенко В.В.** 71
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В
УКРАЇНІ ЗА ДОБИ ГЕТЬМАНАТУ П. СКОРОПАДСЬКОГО
ТА ДИРЕКТОРІЇ (1918 – 1920 РР.)*
- Ломакіна О.В.** 76
*РОЗПОВСЮДЖЕННЯ НЕГАТИВНИХ ПРОЯВІВ
ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА У СВІТІ*
- Половіна А.О.** 80
*ПОНЯТТЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я*
- Федоренко М.В.** 84
*ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ГАРАНТУВАННЯ ПРАВА
ЛЮДИНИ НА РІВНИЙ ДОСТУП ДО ДЕРЖАВНОЇ
(ЦИВІЛЬНОЇ) СЛУЖБИ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ ПІД ЧАС
ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ COVID-19*

СЕКЦІЯ 2.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ

Лисенко А.М.	90
<i>ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ</i>	

СЕКЦІЯ 3.

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Нarkushenko O.	95
<i>LEGAL ASPECTS OF VAT IMPROVEMENT IN DIGITAL AGE</i>	

СЕКЦІЯ 4

КІБЕРБЕЗПЕКА, КОМП'ЮТЕРНА ТА ПРОГРАМНА ІНЖЕНЕРІЯ

Макурін А.А., Макуріна О.А.	102
<i>ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТ</i>	
Михелєв І.Л., Тарасов І.В., Філіпішина Л.М.	108
<i>СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ГОЛОСУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН</i>	3
Стефанова Г.Г., Охріменко І.М.	114
<i>ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ПІДЛІТКІВ КІБЕРСЕРЕДОВИЩІ</i>	В

КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

СЕКЦІЯ 5.

- Міщенко М.О.** 120
*ВИВЧЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАРОДНОГО АРТИСТА УРСР МАРИНИЧА ГРИГОРІЯ
ВАСИЛЬОВИЧА ЯК ОДНОГО ІЗ ОСНОВОПОЛОЖНИКІВ
ПЕРШОГО ДЕРЖАВНОГО УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ*
- Пархоменко І.І.** 123
*ДО ПИТАННЯ ТВОРЕННЯ ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО
КУЛЬТУРНОГО ПРОДУКТУ*

СЕКЦІЯ 6.

МАРКЕТИНГ

- Питуляк Н.С.** 128
*ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ОФІСНОЇ НЕРУХОМОСТІ В
УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ:
МАРКЕТИНГОВИЙ АСПЕКТ*
- Пойта І.О., Калініченко О.О.** 133
*ВІДМІННІСТЬ ТОВАРІВ ПРОМИСЛОВОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ ВІД ТОВАРІВ СПОЖИВЧОГО
ВИКОРСТАННЯ: МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД*

СЕКЦІЯ 7.

МЕНЕДЖМЕНТ

- Kharin S.A., Korovina O.V., Papizh Y.S., Yudenko V.V.** 138
TOURISM MANAGEMENT: FEATURES DURING COVID-19
- Голованова Г.Є., Татарнікова П.О.** 143
ІНВЕСТУВАННЯ ПЕРЕРОБНИХ ГАЛУЗЕЙ В УКРАЇНІ

Колодяжна І.В. 146
*ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ІННОВАЦІЙ НА
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ*

Скороходов В.А. 151
*СУЧАСНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ
ОСВИТИ*

СЕКЦІЯ 8.

ПРАВО

Колеснікова М.В. 155
*ДОБРОВІЛЬНЕ ТА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ
СУДОВИХ РІШЕНЬ В СПРАВАХ АДМІНІСТРАТИВНОГО
СУДОЧИНСТВА*

Мельник Д.С. 159
*МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ
КРИМІНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ*

Микитюк С.О., Микитюк В.О. 163
*ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПРИСЯЖНИХ ПОВІРЕНИХ ЗА
«СУДОВИМИ СТАТУТАМИ» 1864 Р.*

Наконечна А.М. 168
*ПРАВА ЛЮДИНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПОТРЕБОВОГО
ПІДХОДУ: АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ*

Онiщенко Н.М. 173
*ПРАВОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЯК ЧИННИКИ СУЧАСНИХ
ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗМІН*

СЕКЦІЯ 9.

ПСИХОЛОГІЯ, ПЕДАГОГІКА, ОСВІТА, ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОЛОГІЯ

- Dr. Nagy Natália** 177
*AZ UNGVÁRI DIÁKOK INTERNETES
NYELVHASZNÁLATÁRÓL*
- Dobrovolska R.** 182
*THE CURRENT STATE OF PROFESSIONAL TRAINING OF
FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS FOR INTEGRATED
TEACHING OF ART CYCLE SUBJECTS*
- Kaminska S.V.** 186
*EXTRACURRICULAR ACTIVITY IN THE RECEPTIONS OF
UKRAINIAN SCIENTISTS*
- Malyk S.L., Zhelibina L.M., Olkhova I.V., Medrazhevskaya
Ya.A., Khrebtii G.I.** 190
*CLINICAL THINKING FORMATION of STUDENTS of
MEDICAL UNIVERSITY WITH MODERN ASPECTS of
INNOVATIVE METHODS*
- Matviienko L.H.** 193
*INTEGRATION OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES INTO
THE SYSTEM OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN
HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION*
- Mykolaichuk A.I., Kuznych S.I., Makhovych I.A.,
Mykolaichuk V.R.** 198
*INCLUSIVE TEACHING CHALLENGES IN ADAPTING THE ESP
AND STEM LEARNING MATERIALS*

Prokofieva M.O., Sabitova A.P. <i>WITZE IN DER UND ÜBER DIE PANDEMIE</i>	204
Абільтарова Е.Н. <i>ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	208
Алексеева С.В. <i>ПРОФЕСІЙНИЙ ВЕКТОР ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ПРОФІЛЬНІЙ СТАРШІЙ ШКОЛІ</i>	212
Безрук К.О. <i>УЧНІВСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СТАРШОКЛАСНИКА</i>	218
Білоус А.А. <i>ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ В ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ</i>	222
Варгата О.В., Комар Т.В. <i>СУЧАСНІ ОСВІТНІ МОДЕЛІ ДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «SOFT SKILLS»: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД</i>	228
Водолазська О.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ ЛОКУСУ КОНТРОЛЮ ОСІБ З РІЗНИМ РІВНЕМ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СУВЕРЕННОСТІ</i>	232
Гаврило О.І. <i>АКТИВІЗАЦІЯ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	237
Гончар О.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТЬОГО ПРОСТОРУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ</i>	241

- Григоренко В.Л.** 246
*СТВОРЕННЯ ТОЛЕРАНТНОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В
УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ*
- Гришук Ю.В.** 251
*ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У
ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ДІАГНОСТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ШКОЛИ*
- Заболоцька С.І.** 256
*ПРОГРАМА ТА МЕТОДИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО
СУПРОВОДУ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ
МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ
ПСИХОЛОГІЯ*
- Іотковська М.О.** 260
*БРЕНДІНГ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ
КАФЕДРИ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ
ОСВІТИ*
- Йопа Т.В.** 265
*АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО УМОВ
НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Калиновський Ю.Ю.** 270
*ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ І ПАТРІОТИЧНОЇ
САМОСВІДОМОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ*
- Кириченко В.І.** 275
*ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ
ОСОБИСТОСТІ СТАРШОКЛАСНИКА ЗАСОБАМИ
ПОРТФОЛІО*

- Кітова О.А.** 278
STEM-ОСВІТА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ДОНЕЧЧИНИ
- Ключкович Т.В., Попадич О.О.** 283
*ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В
УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ*
- Кобилянська О.Д., Шманько О.В.** 288
*ІНСТРУМЕНТИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКИХ
ЦІННОСТЕЙ У ТРАНЗИТНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ
СОЦІУМІ*
- Коваль С., Бігич О.Б.** 295
*СТРУКТУРА КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІАЛОГІЧНОМУ
МОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ*
- Корнута І.В.** 300
*КОМІКС ЯК ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАЦІЯ У ПОЧАТКОВІЙ
ШКОЛІ*
- Крикун В.Д.** 305
*АДАПТИВНИЙ ПІДХІД В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ
ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ*
- Мартинюк Я.В.** 312
СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ, ЯК МЕХАНІЗМ ВПЛИВУ
- Моргунова О.О.** 316
*ПРИЙОМИ РОБОТИ З ТЕКСТОМ, ЩО СПРИЯЮТЬ
РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК*

- Нечерда В.Б.** 320
*ВИДИ КЕЙСІВ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО УСПІШНОЇ
ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ*
- Омельченко М.С., Кузнецова Т.Г., Санжеревська О.О.** 326
*ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ УЗАГАЛЬНЕНЬ У
ДОШКІЛЬНИКІВ З ПОРУШЕННЯМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ*
- Оніщук Л.М., Щербина Ю.І.** 331
*СЕКЦІЙНА РОБОТА З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В
УМОВАХ ЗВО. РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ*
- Остапов А.В., Дабека В.** 336
*ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ СПОРТСМЕНІВ-ВОЛЕЙБОЛІСТІВ
ЗАВДЯКИ ЕФЕКТИВНОМУ ВІДНОВЛЕННЮ
ПРАЦЕЗДАТНОСТІ*
- П'янківська Л.В.** 339
*НЕЙРОГРАФІКА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ АРТ-
ТЕРАПЕВТИЧНИЙ МЕТОД ТРАНСФОРМАЦІЇ
ОСОБИСТОСТІ*
- Павлишин Д.Ю., Тимчишин М.В.** 344
*СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЕРЕКЛАДІ: ЕТАПИ
РОЗВИТКУ, МОДЕРНІЗАЦІЯ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ*
- Палько Т.В.** 348
*КРИЗА В ЖИТТІ ЛЮДИНИ – ЗАГРОЗА КАТАСТРОФИ ЧИ
ШЛЯХ ДО САМОЗМІН*

- Перепелиця А.В.** 353
*МОЖЛИВІСТЬ ВИНИКНЕННЯ ПАНІЧНИХ АТАК, ЯК
ПОТЕНЦІЙНА ПРОБЛЕМА ПЕРЕНЕСЕНОГО
ЗАХВОРЮВАННЯ COVID-19*
- Пісняк В.С.** 357
*ОБґРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ЗАДЛЯ ФОРМУВАННЯ ТРУДОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ОСВІТНЬОЇ
ІНКЛЮЗІЇ*
- Раєвська І.М., Ізмайлова О.С.** 362
*ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ГРУПОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ*
- Резнікова Н.В.** 367
*МОДЕЛЬ ДИНАМІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ЧИННИК
ПОЛІПШЕННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ*
- Синиця Т.О.** 373
*ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТОК ЗВО ДО
ЗАНЯТЬ У СПОРТИВНИХ СЕКЦІЯХ*
- Стефанишин І.І., Тимчишин М.В.** 376
*ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ПЕРЕКЛАДАЧІВ: КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ ЗАДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ
КОМПЕТЕНЦІЇ*
- Стефанова Г.Г.** 379
*СУЧАСНІ ЕКСПЕРТНІ ПРОЕКТИВНІ МЕТОДИКИ В
СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗИ НЕПОВНОЛІТНІХ*

- Форостюк І.В.** 384
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ОН-ЛАЙН У ЗВО – ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ
- Хитровська Ю.В.** 389
НИЗЬКИЙ ПРЕСТИЖ ПРАЦІ ВИКЛАДАЧА ТА ВТРАТА КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК НЕГАТИВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ
- Цуканова Д.С.** 395
РОЛЬ РІДНОЇ МОВИ В ОСВІТНІХ ПРАКТИКАХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН
- Чаплигіна Т.Ю.** 400
ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ ІЗ ЖІНКАМИ, ЯКІ ЗАЗНАЛИ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї
- Чикалова Т.Г., Льода О.Є.** 405
ДИТЯЧИЙ НОН-ФІКШН ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ НАСКРІЗНИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
- Чорноморденко Д.І.** 410
МІЖДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ У СУЧАСНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ТЕНДЕНЦІЯХ
- Чумаченко Д.О., Шевцова О.М.** 413
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗВО ДО УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
- Чупахіна С.В.** 418
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОДУКТИВНОЇ СПІВПРАЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Шеленкова Н.Л., Табаченко С.А. 424
МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Якимів С.А. 428
ВИКОРИСТАННЯ КАРТОК ПРОППА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Яцина О.Ф. 432
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

СЕКЦІЯ 10.

МЕДИЦИНА

**Kishchuk V.V., Bartsikhovskiy A.I., Dmitrenko I.V.,
Bondarchuk O.D., Lobko K.A., Isnyuk A.S., Hrytsun Ya.P.,
Skichko S.V.** 339
*CURRENT DIRECTIONS OF ENT PRACTICAL CLASSES AND
LECTURES OPTIMIZATION*

Semyonova L.S., Klimenko I.N. 450
*ACTIVITY OF WELL-KNOWN DOCTORS AS AN EXAMPLES
FOR FORMATION OF PERSONALITY OF MEDICAL
STUDENTS*

Астремський А.О. 454
*ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО
СТАНУ ВЕГЕТАТИВНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ В ПРОЦЕСІ
АДАПТАЦІЇ ОРГАНІЗМУ ДО ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ*

Іваніків Н.М., Караба Р.І. 459
*РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ З РОЗЛАДОМ
АУТИЧНОГО СПЕКТРУ*

- Селезньова С.В., Ракита Н.С., Мамедалієва С.А.,
Северин Н.М., Стрельченко О.С.** 464
*ОЦІНКА СТАНУ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ МЕШКАНЦІВ
ДОНЕЦЬКОГО РЕГІОНУ*

СЕКЦІЯ 11.

ЕКОНОМІКА Й УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

- Халіляєва О.В., Пузирьова П.В.** 466
*УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ*

СЕКЦІЯ 12.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

- Трушкіна Н.В.** 472
*ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА ЯК ПРІОРИТЕТ РОЗВИТКУ
ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ЕСТОНІЇ*

СЕКЦІЯ 13.

ПРОБЛЕМАТИКА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- Пересічна С.М., Собко А.Б.** 478
*НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ БОРОШНЯНИХ КУЛІНАРНИХ
ВИРОБІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ГЛЮКОРНУ*

СЕКЦІЯ 14.

ТУРИЗМ

- Богатирьова Г.А., Бурак Є.А., Коваленко Д.О.** 483
*ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
СУЧАСНОГО МУЗЕЮ*

*Матеріали XVIII-ої Міжнародної науково-практичної конференції
(07 лютого 2022 р., м. Тарту (Естонія), дистанційно)*

СЕКЦІЯ 15.

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Пушкар О.І., Бондаренко Л.Ф.

**ЧЕТВЕРТА ПРОМИСЛОВА РЕВОЛЮЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА
РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВ**

488

Яцина О.Ф.

доктор психологічних наук, доцент,
професор кафедри наук про здоров'я,
*ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Як відомо, наука – це соціокультурний феномен, який сприймаємо через проблеми, цілі, завдання та способи їх розв'язання, що зумовлені контекстами мінливості часу та простору. Закономірно, що трансформування сучасної соціальності стає предметом рефлексії соціальних та поведінкових наук, до яких належить і психологія. За визначенням О.Асмолова, психологія сучасності – конструкт, що охоплює зміни пізнавальних і соціокультурних ситуацій розвитку знань, а також відображення цих змін у підходах психологічної науки [1]. Зазначене стосується нових методологічних обрисів психології, що постають у завданні осмислення її парадигмального статусу. Для сучасної клінічної психології, яка як психологічна дисципліна виникла на початку ХХ ст., актуальність цього питання у частині визначення теоретико-методологічних принципів її функціонування і розвитку є очевидною.

Утворювальним середовищем для нових методологій є сучасні філософські концепції, в яких розрізняються типи наукової раціональності: класичної, некласичної, постнекласичної. Сьогодні в психології спостерігається зростаюча диференціація наукового знання, що характеризується плюралізмом теоретичних і прикладних напрямків та підходів, всезростаючим обсягом фрагментарних

досліджень. Все це вже мало місце в історії психології та було оцінено як методологічна криза науки – «відкрита психологічна криза». Тоді, на початку ХХ ст. К. Бюлер висунув ідею, що кризу у психології може бути подолано за допомогою синтезу трьох підходів: суб'єктивно-психологічного, об'єктивно-психологічного і культурно-історичного [2, с.7].

Сьогодні методологічний статус психології посіла філософія постмодерну, де на перший план вийшли плюралізм, множинність, невизначеність, парадоксальність, що змінили характер наукової діяльності відкривши простір міждисциплінарних досліджень. Отож, сучасний стан психологічного знання актуалізує методологічні дискусії щодо об'єднання психології та методології відповідно запитів реальності.

У свій час Joseph R. Rouse, оцінюючи етапи формування психології як науки: донауковий – філософські спекуляції; рівень емпіричних досліджень, вдосконалення методів контрольованого спостереження; рівень кількісної оцінки і формалізації; рівень теоретичного об'єднання, уніфікації, стверджував, що психологія знаходиться на рівні емпірично-експериментальної практики і є теоретично незрілою наукою, становить багатогранну і сильно фрагментовану дисципліну, колекцію фактів, які ми не можемо пояснити; психологія є мультисвітоглядною, мультиметодологічною, поліпарадигмальною, мультисистемною, багатопрофільною і, насамперед, мультитеоретичною [2, с.7-8].

Становлення клінічної психології як галузі психологічної науки почалося в рамках класичної епістемології – загальної теорії пізнання, що ставить питання про методологічні аспекти пізнання, зокрема, клінічної психології. Ще у 1949 році французький психолог Daniel Lagache стверджував, що множинність підходів до психології актуалізує проблему її єдності і у цьому зв'язку розглядав поділ практик експериментальної і клінічної психології, а їхнє «зближення»

вбачав у «взаємній підтримці» експерименту та клінічної практики, розглядаючи психоаналіз як форму клінічної психології та психотерапії. Переконливо звучать і нині його положення про те, що «різність галузей психології не перешкоджає визнанню їх перетинання; різноманітність методів не загрожує науковій строгості, а, навпаки, гарантує останню, адже пошук істини в різних сферах не може досягати однакової строгості й точності. Дослідник зауважує, що експериментальна психологія перебуває в сприятливому становищі для забезпечення єдності психології; вона є більш науково строгою. Але при застосуванні її результатів виникають складнощі та обмеження щодо конкретних людей, щодо їх індивідуальності. Натомість клінічна психологія характеризується методичністю досліджень і доповнюється вивченням індивідуальних випадків. Вона не зливається з патопсихологією, а об'єднує в одному дослідженні вивчення поведінки та її розладів. Психоаналіз можна розглядати як форму клінічної психології та психотерапії, на що вказує, зокрема, вивчення трансферу. Отож, клінічна психологія виконує в основному функції розвідки і впровадження, а експериментування становить стадію наукового дослідження [2, с. 8]

Таким чином, в контексті взаємодоповнення та стадійності наукового дослідження, експериментальна і клінічна психології, патопсихологія, психоаналіз, психотерапія вказують на можливість вирішення завдань інтегративної методології.

Низку важливих міркувань щодо означеної проблеми знаходимо у наукових доробках Л. Виготського та А. Лурія. Так, О. Первичко, Ю. Зінченко в ключових положеннях культурно-історичної концепції Л. С. Виготського і в методології синдромного підходу Виготського-Лурія вбачають початок постнекласичної моделі наукової раціональності, з постнекласичним баченням предмету і методу психологічного дослідження. Автори зазначають, що в працях Л. Виготського та А. Лурія сформульовано загальні методологічні вимоги до організації дослідження психіки, які

відповідають вимогам сучасної науки як необхідні для роботи зі складними саморозвивальними системами. Слід зазначити, що до саморозвивальних систем відносять, зокрема, соціальні та біологічні об'єкти. Відтак, людина та її психіка у своїй здатності до саморозвитку та самоздійснення також належать до відкритої системи, коли відповідають таким критеріям, як: самостійний вибір цілей розвитку, наявність ознак їхнього досягнення, зміна параметрів, структури, тощо. На основі аналізу наявних психологічних концепцій дослідники роблять висновок, згідно якого представлені в культурно-історичній концепції уявлення про психічний онтогенез і кризи розвитку, системне і смислове вибудовування свідомості, унеможливлення зведення вищих психічних функцій людини до сукупності елементарних психічних функцій, з постановкою проблеми церебральної локалізації вищих психічних функцій, в її доповненнях до клінічної психології, зокрема, нейропсихологічні праці А. Лурія, роблять методологію культурно-історичного підходу такою, що дозволяє розв'язувати теоретичні і прикладні завдання на сучасному етапі розвитку клінічної психології.

Положення концепції Виготського і клініко-психологічні праці А. Лурія цілком узгоджуються з проблемним полем клінічної психології. Наведемо деякі аргументи на підтвердження зазначеного. Л. Виготський, зосередивши увагу на системності будови та локалізації ВПФ, підкреслював, що однаково локалізовані ураження [3, с. 172-173], можуть призвести до різної клінічної симптоматичної картини у дитини і дорослого. Концепція науковця розглядається як методологічне обґрунтування уявлень про тілесність, що є продуктивним для формування нового підходу до психосоматики. До прикладу, коли картина хвороби розглядається як така, що породжена колективними уявленнями як «культурними осадами», які засвоїв індивід, то це відкриває можливість по-іншому розглядати здоров'я і хворобу людини в клінічній психології. За

логікою Л. С. Виготським щодо вибудовування психологічних синдромів з виділенням первинних, вторинних, третинних симптомів можна з упевненістю говорити про психологічний синдром як відкриту саморозвивальну систему. За результатами теоретичного аналізу О. Первичко, Ю. Зінченко психологічний синдром має якості самоорганізації, саморегуляції і самодетермінації, здатний ефективно вирішувати завдання адаптації змінюючи власні структурні параметри і впливаючи на оточуюче соціальне середовище [4].

Таким чином, згаданий методологічний підхід Виготського-Лурія, який дозволяє здійснюючи аналіз психіки розуміти рушійні сили психічного розвитку особистості клієнта, цілком відповідає сучасному рівню знання про саморозвивальні системи в координатах соціального конструктивізму, вибудованому на філософії постмодернізму. Як методологічний підхід в клінічній психології він дозволяє здійснювати аналіз клініко-психологічних феноменів, що відповідає сучасному рівню наукового знання в постнекласичному світі та є ефективним у вирішенні теоретичних і прикладних завдань в медицині, нейропсихології, психіатрії, патопсихології, соматопсихології.

Як зазначають дослідники сучасності, пошукові рухи нових методологій зосереджено в таких дослідницьких областях: 1) рефлексії, пов'язані з ідеалами *постнекласичної науки*; 2) *замісні методи і дослідницькі парадигми*; 3) *трансдисциплінарність*; 4) *епістемологія складності*, що розвивається в різних варіантах концепції складного мислення, адекватного всезростаючій складності світу [5].

Список використаних джерел:

1. Асмолов А.Г. Психология современности: вызовы неопределенности, сложности и разнообразия. Психологические исследования, 2015, 8(40), 3. <http://psystudy.ru>

2. Теоретико-методологічні основи інтеграції психологічного знання / [О.В. Завгородня, В.О. Медінцев, С.О. Копилов, В.Л. Зливков, О.В. Губенко, С.О. Лукомська, Є.В. Степура, В.В. Депутат, О.В. Котух,]; за ред. О.В. Завгородньої. К.: Видавничий Дім «Слово», 2020. 180 с.

3. Выготский Л.С. История развития высших психических функций. Собр. соч. в 6 т. Т. 3. – М., 1983, 5-328.

4. Зинченко Ю.П., Первичко Е.И. Постнеклассическая методология в клинической психологии: научная школа Л.С.Выготского – А.Р.Лурия. *Национальный психологический журнал*. 2012, 8, 32-45.

5. Гусельцева М.С. Психология и новые методологии: эпистемология сложного, 2015, 8(42), 11. <http://psystudy.ru>

